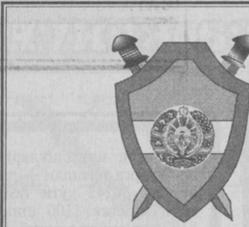

14 январь — Ватан ҳимоячилари куни

КОНУН - ҳам қилмиш, ҳам қалқондир! ИМНСОН ВА ҚОНУН

ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI ҲУҚУҚИЙ, ИЖТИМОЙ-ОММАБОП ҲАФТАЛИК ГАЗЕТАСИ

1996 йил 30 январдан чиқа бошлаган 2001 йил 9 январ, сешанба № 2 (206) Сотувда эркин нархда

ШАРАФЛИ ВА МАСЪУЛИЯТЛИ БУРЧ

Ҳадиси шарифда "Ватанини севмоқ аймондандир" дейилади. Ватанини севмоқ ва ҳимоя қилмоқ нақадар шараф!

пайтда Ватан ҳимоячиси — ҳарбий бўлишга қизиқиш ортди. Айрим ёшлар шартнома бўйича хизмат қилиш иштиёқида ёнаётган бўлса, айримлари олий ҳарбий

Бепарволик жинояти келтириб чиқариши ҳеч кимни ажаблантирмайди. Ён-атрофимиздаги ҳодисаларга эътиборсизлик билан қараш

Огоҳлик кул бўлди. Қумрихон ҳам, Лутфулло ҳам қайси танишига бормасин рад жавобини олишди.

Анджонлик Лутфулло Абдуллаевнинг ота-онаси ўз бурчларини яхши англаб етмаганлари оқибатида унинг хулқ-атвори бузилиб, тез-тез жанжал қиладиган, панд-насиҳатларга эътибор бермайди

Бўлишгач, Элмиранинг синглилари бошқа хонага ўтиб ётишди. Элмира эса Лутфулло билан видеокассеталарни томоша қила бошлади.

Элмира бамайлихотир видео кўришга давом этарди. Шу маҳал тўсатдан Лутфулло унга ташланди, буга бошлади.

Янгилик Ҳаётда бирор-бир касб фидойисини билан суҳбатлашиб қолсангиз, албатта, узининг касб-коридан ҳузурланиб гапирарди.

Хозирги бозор иқтисодий даврида тадбиркорларга кенг йўл очиб берилмоқда. Ишбилармон, ҳалол фаолият кўрсатаётган фидойи тадбиркорларнинг ишларини кўрган

ИЛЛАТЛАРНИ БАРТАРАФ ҚИЛИШ МУМКИНМИ?

Ватан барчамиз учун саждагоҳ бўлгани каби ҳар бир фуқаро ижтимоий-иқтисодий ҳаётда содир бўладиган жараёнларга бефарқ қарамаслиги лозим. Жамиятимизда учрайдиган айрим салбий иллатлар бизга собиқ мустабид тузумдан "мерос" бўлиб, унинг айрим қурилишлари ҳануз мавжуд.

Болаңгни асра, она!

Авалло, жумлани "соғлом авлод" сўзининг мазмун-моҳиятидан бошласак. Халқимизнинг "Мингта ширин насихатдан кўра, битта амалий ўрнатқан яхши" деган доно нақли бор.

БЕПАРВО БЎЛМАЙЛИК

дининг юриш-туриши билан қизиқмай қўйган ота-она ҳатто Лутфуллонинг гиёванд восталарини истемол қила бошлаганини ҳам сезмадилар.

КОНУН УСТУВОРЛИГИНИ КЎЗЛАБ

ишлар амалга оширилмоқда. Янги ишга қабул қилинадиган ҳар бир ходим тест синовларидан ўтказилди, уларга муррабийлик қилиш йўлга қўйилган.

Абдуқодир МАМАНОВ, Тошкент шаҳар адвокатлари уюشمаси аъзоси

4-бет

ПОРА ОЛГАН ҲАМ, БЕРГАН ҲАМОВИЯТЧИДИР

Бизнинг мусоҳаба

Фуқаронинг, тўғрироғи, амалдорнинг пора олиши ёки пора беришига нима сабаб бўлади? Моддий қийинчиликми ёки бойиш исстиаги? Жиноятчиликнинг қадимдан лаянатлиб келадиган ушбу турини тағини билан қуриштириш учун нима қилиш керак?

Порахўрлик жинояти турли хил қўрилишида бўлади: улардан энг кўп учрайдигани нақд пул олди-бердиси.

Порахўр, товламачи, фирибгар амалдорларнинг айримлари нақд пул тарзида пора олаётгани фожиятга, бу тоифага ушбу маърузада муноқиша қилиш керак.

2000 йилнинг 4 февралда ходимларимиз бир валютафуруши кўлга туширдилар. Долларфуруш Денов тумани, Регистрон кўчасида яшовчи, ҳеч қарда ишламайдиган, узининг таъбири билан, "қора бозорда" "тирикчилик" қиладиган 26 ёшли Неймат Азимов экан.

“Соғлом авлод йили” қандай ўтди?

Болангни асра, она!

мол, ёмон “устозлар”га эргашиб, жиноятчилик кўчасига кирган аёлни иш билан гаъминлаб, жамолга қўшас, балки у яхши томонга ўзгарар. Агар уни тарбиялаш, содда қилиб айтганда, “одамлар сафига қўшиш”нинг иложи бўла туриб, енгилроқ йўл танласак, яъни алашган аёл жинорий жавобгарликка тортиб юборилса, у ҳолда “ёлғиз аёл”нинг фарзандлари қаровсиз қолади. Энг асосийси, соғлом авлодни қарор топтириш учун соғлом маънавий муҳит заминини бунёд этиш лозим экан.

Хамма нарсада ҳам мейёр бўлгани дуруст. Сир эмаски, ногиронлар сифининг кўпайиб бораётганлигига асосий сабаблардан бири бу — яқин қариндошлар ўртасида қўла-қандаликнинг авж олиб бораётганлигидир. Яқин қариндошлар ўртасидаги никоҳдан кўпинча ногирон болалар ҳам шу.

Шоҳида ЖУМАЕВА, Республика “Аёл ва саломатлик” уюшмасининг Сурхондарё вилоят бўлими раиси, болалар шифокори

Дунёда уч бало — ўт, сув ва тўхмат балосидан арасин, деган нақл бор. Ўт ҳамда сув балосининг оқибати нақдлар даҳшатли эканлиги маълум.

Тўхмат балоси-чи?! Тўхмат — сенинг қилмаган ишинг, ҳаракатинг учун ноҳақдан эл-юрт олдида мулзам қилади, жамоа ҳамкасблар, оила аъзоларинг олдида юзингни шувут қилиб, маънавий изтироб чекиради. Ҳалолу пок инсон тўхматнинг уйдирмалиги ошкор бўлмагунча ич-этнини еб, қаттиқ азият чекади. Андижон Давлат тиббий институтида ҳам шундай бўлди.

Институтнинг кўзга кўринган таниқли олимлари, тиббий фанлари доктори, профессор Неймат Мамасолиев, институт ректори, профессор Мамазовир Хўжамбердиев, ўқитувчи Г.Легковса, профессор Исмет Сеттаровларнинг оғир ва ўта оғир жиноятлар содир этаётганлиги, яъни талабалар ва беморлардан мунгазам равишда катта миқдорда пора олишлари, маънавий бузуқликлар ҳақида аввалига имзосиз, кейинчалик эса институтнинг энг обрўли профессор-ўқитувчилари номидан республиканинг энг юқори идораларига, узлуксиз хатлар ёғила бошлади. 1998 йил июл ойидан бошлаб 2000 йил февралгача ўндан ортиқ ана шундай хатлар йўналтирилди. Нуфузли ҳукумат идоралари ходимлари, ҳуқуқни муҳофизат этувчи органлар мутасаддиларининг диққати жалб этилди. Уларда айнан бир хил: ректор Мамазовир Хўжамбердиевнинг талабалардан институтга киргани, имтиҳон ва синовлар-

Одам оласи ичида

ТўХМАТЧИЛАР

ёки бўхтончилик “профессор”лари жазолангани ҳақида

доцентлар И.Михайлевич, Л.Қосимов, Л.Хужаева, С.Сталинская, Т.Жалилова ва бошқалар текширишлар давомида бундай хатни улар ёзмаганликлари, хатдан бутунлай беҳабар эканликлари, имзоларни улар қўймаган, қалбаки, сохта имзолар эканлигини айтишди.

Бир гал, 1998 йил сентябр ойида ёзилган хатда профессор Исмет Сеттаровнинг порохўрлиги-ю, товламачилиги, маънавий бузуқлиги ҳақида ёзилган. Унга талабалардан Г.Келдиева, Р.Аҳмедова, М.Инокова, А.Рўзиева, М.Тоировалар номидан қўйилган имзолар ҳам қалбаки бўлиб чиқди. Бу хат ҳам Республика Президенти Девоидан тортиб, вазирликлару вилоят ҳокимлигигача нусхали қилиб ёзилган эди.

Текширувчи органларни энди бундай тўхматларни тўқиб, юмалоқ хатларни “ижод қилаётган”ларнинг шахси қизиқтириб қолди. Ваколатли идоралар томонидан хатшўнослик экспертизалари ўтказилганда хатлар шу институтда профессор, кафедра мудири бўлиб ишлайдиган Эдем Аджиевич Аблаев ва доцент Соли Хайитович Мадаминовларга тегишли бўлган “Украина-2” ёзув машинасида ёзилганлиги маълум бўлди. Бу иккаласи ўзаро тил бириктириб, фарзўйлик мақсадида ҳалолу пок инсонлар ҳақида

“юмалоқ хатлар”ни ёзаверишган экан. Эдем Аблаев рус тилида хатларни “ижод” қилган. Соли Хайитович эса уларни ўзбек тилига ўгириб, матнларни машинкада оққа кўчирган. Имзоларни эса Эдем Аджиевич Аблаев ўзи панжагагулгин қилиб, сохталаштириб қўйверган.

Профессор Эдем Аблаевнинг ҳужжатларни қалбакилаштириш, имзоларни сохталаштириш соҳасидаги бошқа “хунарлари” ҳам очилиб қолди. У Москва психологик-ижтимоий институти ҳуқуқшўнослик факультетининг сохта ҳужжатларини тарқатган. Масалан, 1995 йил октябр ойида Рухсат Худойқуллова синов дафтарида қалбакилаштириб, уч йил давомида имтиҳон ва синовларни топширганлиги тўғрисида ўқитувчиларнинг қалбаки имзоларини қўйиб келган. Шунингдек, Махдиё Жўрабоева ҳам ана шундай рақамсиз студентлик билетини 1996 йил 23 сентябрда берилган деб қалбакилаштирган. 1996-98 йиллар давомида студентлик билети муддати узайтирилганлиги ҳақида белгилар қўйган. 1996 йил сентябр ойида Равшанбек Исоқовга ҳам мазкур институт номидан 93/044 рақамли синов дафтарида қалбакилаштириб берган.

1997 йил май ойида Андижон Давлат тиббий институти талабаси Элла Риф-

қатовна Бикметовага аспирантурага кириш учун жой ажратишни сўраб, Республика Соғлиқни Сақлаш Вазирлиги ёзилган хатта собиқ ректор, марҳум Соатқул Жумабоев имзоси қалбакилаштирилган. Хатшўнослик экспертизаси ўтказилганда барча сохта имзолар Эдем Аблаев томонидан қўйилганлиги ўз ибобтини топди.

Қилни қирқ ёрайдиган терговчилар ниҳоят тўхматчилар фаолиятига чек қўйди. Текширишлардан беҳуда тинкаси қуриган институт илмий-педагогик жамоаси енгил нафас олиб, яна ўз фаолияти билан шуғуллана бошлади.

Тўхматчилар эса ўз қилмишларига яраша жазосини олди. Уларга нисбатан кўзгатирилган жиноят иши Андижон шаҳар судида ўз ниҳоясини топди. Суд пайтида улар ўз қилмишларидан пушаймон бўлдилар, ҳамкасблари — профессор-ўқитувчилар юзига қарай олмай, “лой” бўлдилар. Тоza қалбларни ярашиб, уларга азият етказиб, сўнг пушаймондан кимга фойда!

Тўхматчилар Эдем Аблаев ва Соли Хайитович Мадаминовлар суд ҳукми билан озоликдан маҳрум этиш жазосига тортилдилар.

Энг муҳими, қонун бир гуруҳ софил, ҳалолу пок инсонларни тўхматчилардан, тўхмат балосидан ҳалос этди.

Мирзодаврон ҒОҒУРОВ, Андижон шаҳар судининг раиси, Илҳомжон ЭҒАМНАЗАРОВ, “Инсон ва қонун”нинг махсус муҳбири

Бахтли оналик, бахтли болалик!

Бахтли оналик, бахтли болалик!

ТИНЧЛИКСЕВАР ҲАЙВОНЛАР ВА МУАММОЛАР

Журналист тоғ кезади

Бир нарсани айтсам ишонмайсиз, - дея сўхбатга қўшилди Бойсуннинг Кен-тала ўрмони хўжалиги қорловули Эркин Хоналиев, - ҳатто ҳайвонлар ҳам тинчлик истар экан. Мен сизга айтсам, қузнинг бошиданок ўриклида айиқ, ёввойи тўнғиз кўпайиб қолди. Қор босган баланд қояларда анчадан буюн кўринмай кетган кийиклар тўдасига бир неча бор кўзим тушди. Улар Узун ва Сарисойда бўлиб ўтган “олағасир”лардан сўнг биз томонга ўтишган чамаси? Қаранга-а, тоғнинг ҳайвонлари-ю, даррандаси, қуш паррандаси ҳам ҳосиятсиз урушдан безор экан!

Гап шундаки, Бойсун тоғлари Хисор тоғ тизмаларига уланган Эркин аканинг гапларини бу ердаги ўрмон хўжалиги ходимларидан ҳам кўп мартаба эшитганман.

Ўрикли деб аталмиш тоғ худудларини яхши биламан. Бундан қирқ йилча илгари Бойсун ўрмон хўжалигида Қорақулов деган одам ишлаган. У марҳум бўлиб кетди (Оллоҳ раҳмат қилсин). У киши ўрик қўчатларини тоғ бағридаги ўрмонзор орасига қалаган. Улар ўсиб йиллар ўтиши билан арчалар қаторида бўй чўзиб, мева бераётган. Шу сабаб ҳам кейинчалик бу жойлар Ўрикли номини олган. Қизиги, бу ўриклар водийда ўрик пишиб, тугагач, август, сентябр ойларидега етилди. Қузнинг бошидаёқ айрим жойларда сувнинг юзини муз қоплай бошлади. Қиш эрта тушади. Баҳор ва ёз ойларида серўт яйловларга ҳайдаб чиқилган қўй-эчки сурувлари водийга қайтади.

Сўнг эса бу жойлар асосан айиқлар ҳукмронлигида қолади. Улар тоғ қоялари орасидан тушиб ўрикзорларга оралайди, дархат шохларини аёвсиз синдиради, гарк бўлиб пилшган ўрикларни ейишади...

Эркин Хоналиев гапида жон бор. Бу жойлар азалдан айиқлар макони бўлган. Аммо уруш тўғрисида Узун ва Сарисой тоғларидан келиб қолган айиқлар ҳисобидан улар сонининг ўриклида кўпайиши худуддаги маълум мувозанатни бузиши мумкин-да.

Тоғ худудларимизда ёввойи ҳайвонлар анча кўпайиб қолгани ҳақиқат, - дейди Бойсун ўрмон хўжалиги директори Матлаб Абдурахмонов, - айиқ, ёввойи тўнғиз, айрим қушлар, ҳатто бўрилар галалари пайло бўлди. Сурувлар қишлови ўтказилган Боёғара даррасида кўп йиллардан буюн бўрилар тўдаси кузатилмаган эди. Ҳозир улар қўй отарларига ҳужум қилиб, зиён етказаяпти. Бўрилар қиш бошланиши арафасида от уюрларига ҳам ҳамла қилиб, 5-6 та йилқини ёриб кетишди.

Чўпонларда милтиқ йўқ, - дейди “Бойсун” жамоа хўжалиги қўйчиовини Бурон Мамасолиев, - Тангимуш яйловларида илгари бўрилар учрамади. Бу йил қиш бошланиши билан йиртқишлар тўдаси сурувларга ҳужум қилиб, тинчлигимизни бузаяпти. Назаримда улар Узун тоғлари тарафидан ошиб келишди-ёв.

Итлар-чи? - сўрадим қўйчиовдан. - Бор, лекин... итни ҳам боқши керак-да! Илгари

Тошкент Давлат юридик институти кафедра мудири, профессор-ўқитувчи лавозимларида

ТАНЛОВ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ:

- 1. Давлат ва ҳуқуқ назарияси ва тарихи кафедрасига — 2 та доцент, 1 та катта ўқитувчи, 0,5 профессор.
2. Давлат ҳуқуқи ва бошқаруви кафедрасига — 1 та доцент, 2 та катта ўқитувчи, 3 та ўқитувчи.
3. Жиноят ҳуқуқи кафедрасига — 1 та катта ўқитувчи, 1 та ўқитувчи.
4. Жиноят жараёни кафедрасига — 1 та профессор, 2 та катта ўқитувчи, 1 та ўқитувчи.
5. Фуқаролик ҳуқуқи кафедрасига — 3 та ўқитувчи.
6. Фуқаролик жараёни кафедрасига — 2 та катта ўқитувчи, 2 та ўқитувчи.
7. Ўзбекистон тарихи кафедрасига — 2 та доцент.
8. Маъмурий ва молия ҳуқуқи кафедрасига — 1 та доцент, 1 та катта ўқитувчи, 1 та ўқитувчи.
9. Экология ва қишлоқ хўжалиги ҳуқуқи кафедрасига — 1 та доцент, 1 та катта ўқитувчи.
10. Халқаро ва қиёсий ҳуқуқ кафедрасига — 1 та доцент.
11. Хўжалик ва меҳнат ҳуқуқи кафедрасига — 2 та катта ўқитувчи.
12. Криминалистика кафедрасига — 2 та ўқитувчи.
13. Рус тили кафедрасига — 1 та доцент, 1 та ўқитувчи.
14. Ўзбек тили кафедрасига — 2 та ўқитувчи.
15. Чет тили кафедрасига — 3 та ўқитувчи.
16. Жинсий тарбия кафедрасига — 1 та кафедра мудири, 1 та доцент, 2 та катта ўқитувчи, 1 та ўқитувчи.
17. Халқаро хусусий ҳуқуқ кафедрасига — 2 та ўқитувчи.
18. Информатика ва ҳисоблаш техникаси кафедрасига — 1 та катта ўқитувчи, 5 та ўқитувчи.
19. Иқтисод назарияси кафедрасига — 1 та доцент.
20. Ўзбекистонда янги демократик жамият қуриш назарияси ва амалиёти кафедрасига — 1 та профессор, 1 та доцент.

Ҳужжатлар эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой мобайнида қабул қилинади.

Манзил: Тошкент -700047, Сайилгоҳ-35, Тошкент Давлат юридик институти кадрлар бўлими. Тел: 136-09-39

ЭЪЛОН!

“Инсон ва қонун” ҳуқуқий газетасида “Ҳаёт ва қонун” юридик журнали алоҳида тахририятларга ажратилиб, мустақил нашр сифатида фаолият кўрсата бошлаганлиги муносабати билан 2001 йил 1 январига Бирлашган тахририят томонидан ходимларга, муҳбирларга ҳамда жамоатчи журналистларга берилган барча хизмат гувоҳномалари бекор қилинади ва ўз кучини йўқотган ҳисобланади. Мазкур гувоҳномалар тахририятга қайтарилиши, янгиси билан алмаштирилиши шарт. Уларни рўқач қилиш, хизматда фойдаланиш ноқонуний саналади.

ТАХРИРИЯТ

МУАССИС ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АДЛИЯ ВАЗИРЛИГИ

Бош муҳаррир Файзулла ҚИЛИЧЕВ ЖАМОАТЧИЛИК КЕНГАШИ

Индекс: 646882 «ИНСОН ВА ҚОНУН» газетаси тахририятда саҳифаланди.

Навбатчи: Б.ЭҒАМҚУЛОВ Компьютерда оригинал макет тайёрловчи: М.БЕРЕЗИКОВ

700047, Тошкент шаҳри, Сайилгоҳ кўчаси, 35. Тел: 133-2444, 132-1444